

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Avgiftsbefrielse för psykologiskt krisstöd efter särskild händelse

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Regionfullmäktige att besluta om att psykologiskt krisstöd efter särskild händelse inklusive behov av bedömning och uppföljning ska ges avgiftsfritt.

Sammanfattning

Sedan 1 januari 2026 gäller nya bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdsförordningen som syftar till att stärka vårdens beredskap vid kriser och krig. Det har funnits skäl utifrån både världsläget och särskilt allvarliga händelse att organisera och öka vårdens möjligheter att hantera sådana kriser som kan tvinga fram andra prioriteringar och insatser än de normala.

Det psykologiska krisstödet är en viktig del av detta och syftar till att bedöma och vid behov följa upp drabbade personer, såväl direkt utsatta vid en särskild händelse som till exempel anhöriga, i akut kris, för att förebygga allvarligare psykiatriska tillstånd. Med tanke på att sannolikheten att personer som kan behöva psykologiskt krisstöd i ett akut skede själva kommer att söka upp vården bedöms vara liten, och vikten av att fånga upp personer tidigt kan vara avgörande för att minska risken att allvarlig psykisk ohälsa utvecklas, önskas att detta krisstöd och uppföljningar inom ramen för en krisstödsenhet i journalsystemet TakeCare kan ges utan avgift för drabbade personer, inklusive deras anhöriga och andra i behov av psykologiskt krisstöd.

Ärendebeskrivning

Sedan 1 januari 2026 gäller nya bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdsförordningen som syftar till att stärka vårdens beredskap vid kriser och krig. Det har funnits skäl utifrån både världsläget och särskilt allvarliga händelser (till exempel terrorbrott och större olyckor som inte bara drabbat de personer som varit direkt utsatta utan även samhället i stort) att organisera och öka vårdens möjligheter att hantera sådana kriser som kan tvinga fram andra prioriteringar och insatser än de normala.

En viktig del av vårdens beredskap handlar om att kunna tillhandahålla ett snabbt, effektivt och välgrundat psykologiskt krisstöd för drabbade vid särskilt

allvarliga händelser. De drabbade kan vara direkt drabbade men även anhöriga, åskådare eller på annat sätt starkt berörda av en särskild händelse. De kan ha förlorat en nära anhörig eller sakna någon som är försvunnen. De kan ha bedömts somatiskt oskadda men vara i akut stress eller kris. Det psykologiska krisstödet kompletterar andra mer socialt och medmänskligt inriktade stödinsatser och är sjukvårdens metod att förebygga kvarvarande psykiatriska traumasymtom eller annan allvarlig psykisk ohälsa med koppling till händelsen.

För att organisera det psykologiska krisstödet skapas en enhet specifikt för detta i sjukvårdens journalsystem. Krisstödet bemannas i nuläget helt av medarbetare från verksamhetsområde Psykiatri. Det kan aktiveras när en särskild händelse definierats och regional och/eller lokal särskild sjukvårdsledning startats upp av det skälet och gått upp i minst förstärkningsläge. Beslutet att aktivera det psykologiska krisstödet fattas av den särskilda sjukvårdsledningen. Insatsen pågår så länge den behövs men längst tills att sjukvårdsledningen övergått till normalläge.

De personer som blir aktuella för psykologiskt krisstöd vid en särskild händelse betraktas inte som patienter i sedvanlig bemärkelse. De är drabbade av en händelse och kommer i många fall inte själva att välja att ta kontakt med krisstödet, utan sannolikt ofta bli kontaktade av krisstödspersonal på uppsamlingsplats för drabbade eller rekommenderade kontakt med krisstödet av andra. Värde av att kunna ge detta psykologiska krisstöd tidigt i kombination med att akut drabbade inte alltid kan förväntas vara i stånd att fatta ekonomiska beslut gör att det ter sig rimligast att avgiftsbefria de besök som görs och kontakter som tas inom ramen för det psykologiska krisstödet för de personer som registreras inom krisstödsenheten i journalsystemet.

Bedömning

Psykologiska krisstödsinsatser via sjukvårdens krisstödsenhet kommer att aktiveras enligt beslut i särskild sjukvårdsledning vid särskild händelse. Det bedöms vara sällanhändelser, men ytterst angelägna ur ett förebyggande perspektiv. Medarbetare engageras från psykiatri och bryter ordinarie arbetsuppgifter för att verka inom krisstödet när detta aktiverats. Det får konsekvenser för det vardagliga arbetet men bör vara möjligt att hantera under kortare tider. En ekonomisk konsekvens av beslutet skulle kunna leda till ett intäktsbortfall på ca 12 000 - 30 000 kr vid en stor händelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälsa- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2026-05-18

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Skickas till
Regionfullmäktige